

Циљка:

За Црну Гору на годину 8
коуна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и
Херцеговину на годину 12 кр.
на по године 6 круна.

За све остале земље годинине
20 франка у злату, на по го-
дине 10 франка у злату.

Претплата се прима само у
годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
производимо:

у чин артиљеријског поручника, пот-
поручника Његово Височанство Књаза
Петра.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
производимо:

у чин бригадира, командира Ива Ђуро-
вића, команданта Ријечко-Црмничке бри-
гаде.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
производимо:

у чин командира стојеће војске капе-
тане: Рада Меденицу, Михаила Поповића,
Луку Гојнића и Мила Матановића.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
ријешили смо и рјешавамо:

да се пјешадјски поручник у оставци
Петар Лекић, по својој молби врати по-
ново у дјелствителну службу са истим
чином.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
производимо:

у чин артиљеријског поручника, потпо-
ручника Петра Вујовића.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
производимо:

у чин командира народне војске, ба-
талионског барјактара Малишу Ивано-

вића, досадашњег вршиоца дужности
команданта Пољског баталиона и постав-
љамо га за команданта истог баталиона.
Наш Министар Војни нека изврши
овај указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
ријешили смо и рјешавамо:

да се артиљеријски официр народне
војске у оставци Ристо Дрешун, по сво-
јој молби врати поново у дјелствителну
службу са истим чином.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног
производимо:

у чин официра народне војске, подо-
фицира народне војске Богдана Б. Мила-
новића, из баталиона Вражегрмског.

Наш Министар Војни нека изврши овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног,
а по саслушању Нашег Министарског
Савјета ријешили смо и рјешавамо:

да се официр народне војске Бацо
Јокић, из баталиона Величког, стави у
пензију, која му по годинама службе
припада.

Наш Министар Војни и Наш Министар
Финансија и Грађевина нека изврше овај
указ.

Цетиње, 21. фебруара 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
бригадир Митар Мартиновић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Господар стигао
је у четвртак с Ријеке на Цетиње.

**ЗАПИСНИК XXVII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ
ЦРНОГОРСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
држане 4. јануара 1908. год.**

Председавао предсједник
Лабуд Гојнић
секретар
Милутин Татар

Почетак у 9 сати прије подне.
Од стране Књ. владе присутни г. г.
министри: д-р Томановић, Војводић, Пла-
менац и Вуковић.

Предсједник отвара XXVII редовну
сједницу.

Секретар Поповић чита записник
XXIII редовне сједнице, који је без при-
мједбе примљен.

Секретар Татар чита записник XXV
редовне сједнице, који је Скупштина без
примједбе примила.

Секретар Татар чита у изводу молбе
и жалбе, а наиме: Јованке, удове Стевана
Врчевића са Цетиња; Тодора Шп. Вуји-
сића, из Колашина; и Јока. П. Ивовића,
из Зете.

Затим чита приједлог С. Бошковића и
Драга Радовића за изразу пута—Спуж—
Мартинићи—Данилов-Град, и приједлог
М. Требјешанина о подизању школе код
манастира Бијелског.

Даље чита молбе П. Добрецовића, М.
Лукачевића и Ј. Ресулбековића за осуство,
које им Скупштина одобрава.

Прелази се на дневни ред, на проду-
жење појединачног претреса буџета.

Ј. Поповић у свом веома дугом
говору осврће се на увођење и развитака
поште и телеграфа код нас и износи фа-
зе, кроз које су прошли до дана данаш-
њега.

Дотиче се аутомобила и вапора, по-
миње побуде за набавку истих, износи
њихове расходе, приходе и продају овог
последњег као и тврди, да је он то на-
бављао по наредби надлежног министра
и бив. Држав. Савјета, па одбија од се-
бе све приговоре, који иду на то, да
њему то припишу у грјех.

Осврће се на данашње стање наших
пошта и телеграфа и изјављује, да су
исте доведене у добро стање и да су
осигуране са материјалне стране, па вели,
да приходи истих знатно расту као и
да се сувишак ових односи у државну
касу.

Мило Дожић вели, да је финансијски
одбор у главном усвојио владин при-
једлог, једино је укинуо неке предложене
личне позиције, које су сада упражњене
изузев једне, али свакако да одбор није
мислио, да се та позиција мора односити
баш на дотичног чиновника, већ да ће
се сигурно наћи друга која позиција,
на којој је чиновник можда дозрио за
пензију или иначе неспособан за службу.

Ј. Поповић објашњава се са До-
жићем.

Ј. Спасојевић осврће се на неке наво-
де Ј. Поповића и вели, да је било прије до-
ста рђавих ствари у свима скоро надлешт-
вима, али највише на Пошти и Телегра-
фу, па напомиње, да Контрола није окри-
вила оне, за које Ј. Поповић рече да су
највише у томе криви.

Ј. Поповић објашњава се са Спа-
сојевићем.

Предсједник даје 5 минута одмора.

Послије одмора.

Извјестилац Вулетић одговара на
Спасојевићеве приговоре, зашто Кон-
трола није наплаћивала проневерене суме
државног новца, и вели, да треба раз-
ликовати Државну Главну Контролу од
Привремене Контролне Комисије, јер то
су — рече — надлештва, која од посла
немају ништа заједничког.

Контролна комисија, вели, постала је
1902. год., а Контрола оваква каква је
данас, датира од маја 1904. год. Кон-
тролна Комисија је открила извјесне злоупотре-
бе државним новцем, наплату ко-
јих је наставила и предузела Гл. Држ.
Контрола одмах чим је установљена,
али је у томе спречена наређењем б.
Државног Савјета, у ком је речено, да
је то дужност других државних власти.

Помиње анкету прошле Народне Скуп-
штине за извиђај проневерених сума,
пронађених Контролном Комисијом и
вели, да је први он, Вулетић, тражио у
бурној сједници скупштинској од 5. нов.
1906. год., да се ова анкета одреди, што
је Скупштина дошле прихватила. Истиче
побуде своје иницијативе за анкету и ве-
ли, да су оне биле више политичке при-
роде, јер се баш онда дефранданти бјеху
натурили посланицима да им дају поли-
тичке предике. Анкета је вели, постала,
али је промашила свој циљ, јер, вели, баш
онда када је она предузела рад, да су
се ујединили били они политички елемен-
ти, који су уз њега и још неке пристајали
за анкету и други, који су јој се проти-
вили чувајући себе, јер су баш они чи-
нили злоупотребе и тако анкета не хтје
вршити своју дужност, не хтје износити
пред Скупштину зла дјела својих нових
политичких пријатеља, већ хтједе да лу-
пежима створи своје нове политичке не-
пријатеље, па како јој није могло то изићи
за руком, батали посао.

Говорник вели да би требало да над-
лежне власти живо настоје, да се свака

пара тог Контролном Комисијом прона-
ђеног новца наплати, и тврди, да га и
има прилично.

М. Мијушковић одобрава у начелу
говор Ј. Поповића и вели да у њему има
доста и доста што није буквалнијем ри-
јечима казано, али што се да разумјети.
Он разумије г. Поповића јер је раније
осуђиван и несаслушан, вели да је г. Ј.
Поповић доста успио увјерити Народну
Скупштину да Пошта данас одговара свом
задатку и да она није оно што је прије
била. Напомиње да није за то, да се упу-
штамо овом приликом да ли је Гл. Држ.
Контрола изнијела све што је требало
а исто тако није сад овдје мјесто, је ли
извршено све што је Привремена Контрол-
на Комисија у свом извјештају изнијела.

М. Дожић напомиње да закон о Глав-
ној Државној Контроли постоји од 1901 г.
према чему рачуна, да од тада и ова
функционише и ако је њен данашњи пред-
сједник наменован у 1904., г. па наглаша-
ва, да с преко корисног рада Привремене
Контролне Комисије не може пријети,
него да би требало Гл. Држ. Контрола
да тај рад узме у поступак и по њему
донесе своја праведна рјешења.

Извјестилац С. Вулетић се објашњава
са Дожићем и вели, да Гл. Држ. Кон-
трола није егзекутивна власт, већ да она
као рачунски суд доноси само рјешења
која неко други има извршавати.

Вели, да Гл. Држ. Контрола такође
није надлежна поново рјешавати по по-
словима, ријешеним Привременом Кон-
тролном Комисијом, а да није њено ни то
да извршава рјешења речене Комисије.

М. Дожић улази у објашњење са Ву-
летићем и вели, да у раду Привремене
Контролне Комисије има још не ријеше-
них ствари, а које би требало рашистити
и ријешити, било то Гл. Држ. Контро-
лом или министарством финансија.

Ј. Поповић признаје, да на позицији
које је одбор укинуо, нема сада чинов-
ника изузев једног, али напомиње, да су
два чиновника, која су била стављена
под суд, ријешена тужбе и да их треба
вратити на службу.

У осталом се слаже са одборним при-
једлогом с тиме, да се остави позиција
8. по пројекту.

Извјестилац С. Вулетић указује на на-
шу рђаву праксу односно поновног став-
љања чиновника, који су за злоупотребе
и друго били под судом и истим кажњи-
вати на глобу и друго и вели, да бива
случајева да надлежни министар оптужи
суду неког чиновника за проневеру, суд
га осуди на глобу и министар га враћа
на ранију дужност уз накнаду плате за
вријеме за које је није уживао, будући
суспендиран, што је, вели, неправилно и
велика погрешка, јер би дотичног чинов-
ника предходно требало предати дисци-
плинарном суду, па тек према рјешењу
овога вратити га на службу или не, што
бива у другим државама и онда кад
суд неког чиновника потпуно ослободи
сваке одговорности из недостатка доказа.

Наводи, како се код нас чак и тако
далеко иде, да се у административну
службу постављају чиновници, које је суд
због злоупотреба, које су учинили као
судски чиновници осудио, да више не
могу бити чиновници у суду.

Вели да се тако корумпира наше чи-
новништво.

Ј. Поповић се објашњава са Вулети-
ћем, и вели да је потребно унапређење
извјесних службеника по поштанско-теле-
графској струци.

Извјестилац С. Вулетић напомиње, да
постоји нарочита позиција за унапређење
чиновника исто тако и за редовне непред-
виђене трошкове, па зашто да се уна-
пријед одређује да ће неко унапријеђен
бити.

Ј. Поповић тражи, да остане позиција
8. а то је помоћник управника цетињске
поштанске станице.

Предсједник ставља на гласање пар-
тију 41. позицију 1.—9. што Скупштина
прима онако како је одбор предложио,
изузев позиције 8. која је примљена по
пројекту.

Извјестилац чита партију 42., пози-
цију 1.—2., затим партију 43., позицију
1.—3., као и партију 44., позицију 1., које
се усвајају по пројекту.

Извјестилац чита партију 45., пози-

цију 1.—7., код којих одбор предвиђа уштеду од 900 кр.

Ј. Поповић напомиње, да ће мало бити и предложена сума код позиције 5., а камо ли да се на њој чини уштеда, коју одбор предлаже.

Извјестилац С. Вулетић вели да је лани било предвиђено у овој позицији још мање него је одбор предложио за год. 1908.

Предсједник ставља на гласање партију 45. позицију 1.—7., што се усваја по одбору приједлогу изузев позиције 5., која је примљена по пројекту.

Извјестилац чита партију 46. позицију 1.—2., и партију 47. позицију 1.—3., које су примљене по пројекту.

Извјестилац чита партију 48. позицију 1.—4., пренос поште — гдје одбор налази, да би се имало препоручити Ки. Влади, да ова по могућности што прије под повољним условима уступи превоз поште приватном лицу или каквој заједници обзиром на то, да је досадашњи начин тог превоза за државу веома скуп.

Ј. Поповић скреће пажњу Скупштине на ову партију и напомиње како пакетна служба расте, па тражи да се кредит на исту повећа за набавку коња, јер да једним колима није могуће преносити пошту.

Извјестилац С. Вулетић се објашњава са Ј. Поповићем.

Ј. Поповић вели, да је Влада његов приједлог расхода за пошту и телеграф модифицирала, са чим он није био задовољан.

Министар финансија Вукотић напомиње да је Влада при пројектирању буџета најприје предвиђала најпотребније расходе, а затим је виђења приходе па је онда приступила редуцирању расхода према приходима.

Мисли да се нема откуд повећати ова партија.

Н. Татар напомиње, да је имао прилике виђети како се у пошти накупило пуно пакета и како би то могло бити штета за државу, па мисли да је потребно најмисти приватна кола за тај пријенос.

М. Мијушковић слаже се са Н. Татаром односно пријеноса поштанских пакета и држи, да то не би стало више од 2—3,000 круна годишње, а та би се сума могла подмирити из ванредних кредита.

Ј. Поповић напомиње, да је тражена субвенција од Аустрије за пренос поште преко њена земљишта у раздалјини од 18 к. м.

Извјестилац С. Вулетић је за status quo и вели, да би се поштанска кола, одређена за путнике могла употребити за пренос пакета.

Мин. просвјете Пламенац је за то, да се евентуална субвенција од Аустрије употреби на поштанско-телеграфско одјељење.

Ј. Поповић улази у објашњење.

Предсједник ставља на гласање ову партију, која је примљена по пројекту.

Извјестилац чита партију 49. позицију 1.—2. и а. б. и в.

По овој партији узимају учешћа Ј. Поповић, г.г. министри Пламенац и Вукотић, извјестиоци Вулетић и Бошковић и М. Дожић, последије чега је усвојен владин приједлог.

Сједница је закључена у 1/4 сата последије подне, а друга је заказана за 5. о. м. у 8 1/2 сати прије подне са продужењем истог дневног реда.

Предсједник
Лабуд Гојинић

Секретар
Милутин Татар

**ЗАПИСНИК XXVIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ
ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
држане 5. јануара 1908. г.**

Предсједавао предсједник
Лабуд Гојинић

Секретар
Мил. Татар

Почетак у 9 сати прије подне.
Предсједник отвара XXVIII редовну сједницу.

Секретар Татар чита у изводу жалбу Пера Ј. Јововића, предсједника читаонице у Никшићу, и молбу Милоша Р. Марковића, члана обласног суда у Подгорици. Затим чита приједлог народних посланика, на име: П. Л. Добрецовића и Ј. Ресулбеговића за поправку путова у округу Улцином; Ђ. Милановића за подизање двије болнице у сјеверо-западном и југо-источном центру државе; О. Рнеза, да се повећа увозна царина на прерађену робу, која се са стране увози; О. Рнеза, да се власник покрадене стоке ослободи плаћања на дотичној телеграфској станици за извјешће упућено надлежним властима о лојављеној покрађи, ако је вриједност ове преко 10 круна; и М. Требишанина и Ј. Мемедовића, да се одреди стални лекар за Шавник.

Даље чита двије изјаве г. министра спољних послова за одговор на интерпелацију посланика Сава Вулетића односно Црних Земаља у Зети, и на питање Р. Поповића и М. Николића односно за творених житних пограничних пазара. Нај-

послије чита молбу посланика Сава Кривокапића за петодневно одсуство, које му Скупштина одобрава.

Прелази се на дневни ред, на продужење претреса буџета у појединостима.

Извјестилац Р. Бошковић чита главу XIV партију 50., позиције 1.—4., санитарско одјељење, гдје одбор предлаже уштеду од 6000 круна укидањем начелника с тијем да његову дужност врши један лекар поред своје редовне дужности, а да му се за то даје извјесни додатак.

Министар просвјете Пламенац износи важност Санитетског Одјељења и лекара у опште и напомиње како су ови код нас већином концентрисани по варошима а да је сељачком staleжу врло мало користи од истих, а то с тога што се нема средстава и што су лекари врло скупи, али да би Влада у томе олакшала народу предложила је, вели, свакоме лекару по 720 круна на издржавање коња и момка.

Р. Поповић се дотиче важности шефа Санитетског Одјељења и мисли, да је овај потребан, па је противан предложеној штедњи односно укидању начелникове позиције.

Д-р М. Радуловић слаже се са Р. Поповићем истичући да је о том имао одвојено мишљење у финансијском одбору као његов члан.

Извјестилац Сава Вулетић тврди да код нас постоји Санитетско Одјељење само по имену, а не и у ствари, што доказује примјерима, па вели да фин. одбор предлаже укидање позиције шефа таквог—номиналног Санитетског Одјељења у којем се скоро ништа не ради те му специјални шеф, по досадашњем није ни потребан, већ ту дужност коју је досад шеф вршио, може вршити обласни лекар или ма који лекар из мјеста а у ствари већином је и досад тако вршена, пошто је шеф Санитета великим дијелом ван Цетиња. Разумије се, вели, данам је потребан Санитет и Санитетско Одјељење, али да је то стварно, а не само по имену. И за одјељење и начелника у њем који би био у могућности радити, одбор не жали ни већу суму.

Р. Поповић остаје при првом, односно да ова партија остане, а и сам је зато, да је потребно да Санитетско Одјељење постоји како треба а не овако, какво је данас.

Извјестилац С. Вулетић примјеђава, да шеф Санитета има 9,600 кр. плате и додатка, а мин.-предсједник 7,500 што налази неупутним па да Санитет што и ради. Опет тврди да или треба да Санитетско Одјељење функционише како треба или га треба укинути.

Мирко Мијушковић износи да су наши лекари много боље сразмјерно наградени од осталих чиновника и напомиње да из самог факта, да овдашњи обласни лекар врши дужност шефа Санитета јасно је, да ова позиција није неопходно потребна. Истиче дужности шефа Санитета, које се до сад нијесу вршиле, ушљед чега мисли да не би ту позицију требало оставити па мисли да се у недостатку тога може додати Цетињу још један лекар више са платом од 3,600 круна, а дати му додатак за вршење начелникове дужности.

Нико Татар предлаже, да се у варошима узима по 1 круна од имућних у корист „Болнице Данило I.“, а лекар да иде на позив дотичног болесника без платно т.ј. за ону плату 3,600 кр. годишње — што ју прима од државе, тврдећи да је то тако и установљено било кад је толика плата одређена лекарима.

Д-р М. Радуловић вели, да обласни лекар не заступа шефа Санитета, кад је овај отсутан, већ само руководи са текућим пословима, а кад је какво важније питање оно мора чекати шефа. Одговара на замјерке односно лекарских плата и вели, да ови по самом занимању заслужују добру награду с обзиром још и на то, да они немају нарочитих канцеларијских часова већ морају на позив одмах ићи без обзира које је и какво је вријеме.

За то је, да свакако остане начелник Санитетског Одјељења, јер вели Одјељење не може без овога.

Мирко Мијушковић осврће се на говор Д-р Радуловића побијајући основаност његових навода и вели, да су лекари знатно боље награђени од других чиновника, па је за то, да се лекарима даде добра плата с обзиром на њихово дуље школовање и с обзиром на то, да они немају принапређењу нередовних скокова. Зато је дакле да се боље плате али ипак да не буду три пута боље плаћени од других чиновника, у чему га помаже велики број посланика.

Нико Татар објашњава се са Д-р Радуловићем.

Д-р М. Радуловић изјашњава се о неким својим ранијим наводима.

Извјестилац Сава Вулетић слаже се са тим, да се лекари добро награде, али да добро раде. Види добро расположење Скупштине, а и Владе да не остане status quo са начелником Санитетског одјељења и с тијем одјељењем уопште за што изјављује задовољство у име финансијског

одбора, који није хтио да укине мјесто начелника т.ј. није у принципу да тог мјеста нема, али хоће да га не буде по доданашњем т.ј. да се на то мјесто троши, а да народу и држави није ништа од тог боље, као што је до сад било. Моли извјесне посланике да своје приједлоге, које су у говорима истицали формулишу. Баш је — вели — и финан. одбор сам хтио нешто предложити о овом Одјељењу, за случај да начелник остане али је нашао за боље да ово изиђе из Скупштине при претресу овог питања.

Ј. Спасојевић противан је укидању позиције 1., односно шефа Санитета, али да овај врши специјално ту дужност, и предлаже, да му систематска плата буде 4,000. круна, као другим начелницима уз додатак од 2,000, у чему је Спасојевић потпомогнут од 10 посланика.

Министар Ј. Пламенац предлаже, да се шефу Санитета одреди начелничка санитарска плата, која је 4,000, а уз то предложени додатак од 3,600 круна.

Ж. Драговић је за то, да начелничка позиција остане, али само да се на то мјесто постави човек, којему ће бити то специјална дужност. Он тако и разумије приједлог финансијског одбора т.ј. он је по његовом мишљењу ову позицију укупно не да се укине мјесто начелника но да се он успостави стварно, а не као до сад по имену.

Извјестилац С. Вулетић пристаје што се тиче начелникове плате да ова буде 4,000 кр., а готов је поустити и што се додатак тиче, али да не буде већи од 3000 кр., иначе би имао начелник већу плату но министар предсједник. Наглашава да начелник Санитета не смеје бити само по имену као до сад. Захваљује Драговићу што је изразно добро схваћено мишљење о тенденцији финансијског одбора о овој позицији.

Р. Поповић у се чини, да је данашњи шеф санитета контрактурални чиновник, и ако је тако, мисли, да би се можда огријешили о односни уговор док се исти не сазна, па моли Владу, да се о томе изјасни.

Министар Ј. Пламенац изјављује, да између Владе и данашњег начелника санитета одјељења не постоји никаквог писменог уговора, већ усмени споразум, по којему је дотично лице пристало на онолику плату, а према којем, вели, можемо спуштати и подизати плату истог, само је у питању да ли ће на то он пристати или не, али главно је да се уговорних обавеза према њему нема.

Р. Поповић указује на то, да шеф санитета неће моћи имати споредних прихода, јер неће моћи обављати лекарску праксу, па напомиње, да при рјешавању његове плате треба узети у обзир не само то него и јачу спрему.

Извјестилац Сава Вулетић вели, да шеф може вршити и лекарску праксу у мјесту јер да му то закон не забрањује.

Предсједник напомиње, да ће ставити на гласање позицију 1., а што се тиче питања, да ли шеф може вршити лекарску праксу, то ће се законом ријешити.

Министар Ј. Пламенац вели, да ако му одредимо малу плату, нећемо моћи наћи способно лице за тај положај.

Предсједник ставља на гласање позицију 1., која се усваја на 7,000 круна, од којих је 4,000 систематска плата а 3,000 круна додатак, али с тим, да шеф санитета не може обављати и друге послове поред ове, а у осталом партија 50., примљена је по пројекту.

Предсједник даје 10 минута одмора.

Послије одмора
Предсједник напомиње, да је партија 51., позиција 1., која говори о начелникову додатку, ријешена приликом рјешавања партије 50. па да се према томе има приједи на партију 52.

Извјестилац Бошковић чита партију 52., и партију 53., које су примљене по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 54., позицију 1., коју одбор смањав а са 300 круна, а која је усвојена по владину пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 55., партију 56., и партију 57., које су примљене по пројекту с измјеном и допуном у тексту ове пошљедње по одбору приједлогу те текст гласи: „Петорици обласних лекара за издржавање коња сразмјерно потреби, с тим, да им се не плаћа подвоз нити кад званично путује нити пак кад иду лекарским пословима на позив приватних лица“.

Извјестилац Бошковић чита главу XV, партију 58., за тим партију 59., и партију 60., које се примају по владину пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 61., гдје одбор предлаже уштеду од 550 круна, што Скупштина усваја.

Извјестилац Бошковић чита партију 62., која је примљена по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита главу XVI, партију 63.—Привредно Одјељење.—

Милутин Татар говори дуго о привреди уопште. Истиче битну и огромну важност пољопривреде, која је, вели, из-

вор наших финансија, трговинских артикала и наших свакидашњих животних потреба и једино свето занимање са којим смо тијесно везани, и она је та ризница од које све очекујемо.

Дотиче се пољопривреде код нас и вели, да смо ми до скоро морали сву своју снагу обратити одбрани и проширењу своје домовине, одбрани своје независности и слободе, те нијесмо могли радити на привреди и култури уопште, али данас кад су нама као и осталим народима синули дани мира, не само да је та воља за привредом развијена, већ се чине и препреке како од многих богатијих и разумнијих тако и од сиромашнијих, а и укоријењено је мишљење код народа да привреди и не дају ону важност коју с правом заслужује. Помиње земљорадњу, коју вели, обрађујемо примитивно, и истиче живу потребу рационалног обрађивања земље; напомиње да ми у пољопривреди уопште гледамо да одмах дођемо до користи заборављајући да у природи нема скокова, што је посве штетно и баца нас у друге грешке. Осврће се на сточарство, које налази код нас највише заступљено и вели, да је у многим крајевима домовине и једина помоћ сељацима, али да се ни овој грани привреде није никаква пажња обратила, нити се његовим производима умјерио користити.

Дотиче се воћарства и излаже његову велику корист а наносе осврће се на виноградарство и нанесене огромне штете народу и држави ушљед забатаљених наших винограда и нерада око истих, па наводи примјер са појавом пероноспоре и вели, да се до г. 1897 производило око 25,000. барела вина и око 200,000. литара ракије, а то је давало годишњег прихода око 1,000.000 кр., рачунајући барело вина по 14 фиорина а литар ракије по 40 новића. Са појавом пероноспоре производи су веома пали и у току 8 година изгубио је народ око 6,000.000 круна на производњи. У томе је, вели, не само огромни губитак појединаца него је знатни губитак државне касе, јер је ова приходавала од дације на те производе око 32,000 фиорина годишње. Даље истиче битну потребу и начин како да се наши виногради подигну и унапријед сачувају. Осврће се на наше Пољопривредне Школе на Данилову-Граду и у Подгорици и износи резултате у њима постигнуте. Прелази на друге привредне гране, помиње свиларство, за које вели, да је забатаљено код врло добрих погодаба за исто; затим помиње пчеларство и вели, да је и ово у опадању такође код приличних услова за успијевање па с тога мисли, да би разложито било укинути дацнију на пчеларство.

Даље се осврће на шумарство и вели, да је ово једна између најважнијих грана привреде, али и да с њом рђаво стојимо. Шума се немилосрдно утире а никако се не подиже и слабо чува. Истиче користи, које од шума имамо као и огромне штете које се утирањем шума наносе ратарима и благостању уопште. Указује на чиниоце, који утичу на производњу у привреди. Напомиње да привреди треба поклонити озбиљну пажњу и дати јој право мјесто, или бар да буде у хармонији са осталим гранама државног живота, јер на развијеној привреди и остале гране чиновских напредују пошто је она основ и предуслов за све остале гране народно — државног живота. Истиче хвалу финансиском одбору, који је пшавре ди поклонити сваке озбиљну похвалу пажњу ма да се ни Влада није о њу огријешила него истој поклонила своју бригу.

Мин. војни Мартиновић напомиње, да је влада при грађењу буџета имала особиту вољу и пажњу, да што боље одговори потребама развјетка и напретка пољопривреде, коју сматра као главни основ благостања народног а и државног. Изјављује задовољство, што је и одбор па и Скупштина изашла у сусрет тим потребама, али напомиње, да је влада у бојазни, да се и предложена сума неће моћи употребити како треба обзиром на то, да у Привредном Одјељењу немамо довољног броја стручних лица.

М. Татар вели, да свака позиција, која буде одређена на привреду, има своје мјесто и да ће се употребити како треба, па напомиње, да је владина бојазан имала дакле погледом на искуство и праксу, јер и ако се што до сада радило на привреди није било на здравом темељу. Вели, да ће све истаћи код претреса појединих партија односно позиција.

Ж. Драговић осврће се на оснивања пољопривредне школе на Данилову-Граду чији је шеф био Др. Ђорђе Радић, а затим на школу сличну овој, Подгорици. Примјеђује да су и иначе мале суме предвиђене за привреду много разређене, па је у бојазни, да се од тог неће видјети жељени успјех, те је за то да се предвиђене суме утроше на једном мјесту, како би се резултат одмах видио и народ осјетио добре посљедице истог.

Слаже се са М. Татаром у томе, да ми желимо да одмах дођемо до користи, а то је, вели, и штетно и погрешно.

Сједница је закључена у 12 сати, а друга је заказана за 2½ сата послје подне са продужењем истог дневног реда.

Секретар Предсједник
Мило Татар Лабуд Гојнић

Прошле недјеље доставио нам је бечки „Кор. Биро“ у изводу одговор г. барона Ерентала у аустријским делегацијама на интерпелацију о нашој жељезници Бар—Вир-Пазар. Та депеша није нам била доста јасна и за то није била у „Гласу Црногорца“ ни објелодањена.

Сада наодимо у бечкој „Н. С. Преси“ тај одговор аустро-угарског министра спољних послова, који би у преводу овако гласио: „Берлински уговор дао је Аустро-Угарској право на несумњив начин, да гради једну жељезницу по новом црногорском приморју, чије вршење је условно само споразумом са Црном Гором. Од г. 1880. министарство спољних послова није пропустило заузимају се, да створи материјалне услове за вршење припадајућег нам права с обзиром на еминентну важност, коју за Монархију с политичког и економског гледишта таква веза за иностранством мора имати. Поновљени покушаји, да се домаћи капитал са поменуто подухвате заинтересира, остали су до сада безуспјешни, те тако није било могуће министарству спољних послова да Монархији припомогне за вршење права, које је од великог значаја за њен економски положај на Балкану. Није с тога чудо, што се је Црна Гора одлучила да приступи понуди Италије, којом се ова обвезује да сагради жељезницу од најважније црногорске луке Бара до Вир-Пазара. Нијесмо имали никаква начина, да на Црну Гору утичемо, да се талијанском предузећу не да концесија за грађење те жељезнице, јер како по гласу и духу Берлинског уговора тако и по споразуму у своје вријеме са Црном Гором склопљеном, нама није ујемчено право за грађење жељезнице од Бара у унутрашњост земље, већ само од аустро-црногорске до црногорско-турске границе. То нам је право још и данас у потпуном обиму очувано.“

Како ми схваћамо чл. XXIX Берлинског уговора, овај није дао право Аустро-Угарској да гради жељезницу по новодобивеном приморју Црне Горе, него је само оптеретио то право Црне Горе, да се она мора споразумјети са сусједном Монархијом, кад би хтјела туда градити пут или жељезницу.

А што се тиче споразума са Црном Гором односно права Аустро-Угарске, да гради жељезницу од аустро-црногорске до црногорско-турске границе, ми смо овлаштени да изјавимо, да такав споразум не постоји; а очевидно је, да не би могао ни постојати против јасне одредбе Берлинског уговора.

Трансверсална жељезница на Балкану

„Journal de St. Pétersbourg“, орган руског министарства иностраних дјела, у свом броју од 8. фебруара доноси шљедећи чланак:

Дивна народна срџба, која тек што је потресла руско јавно мњење, јак је изненадила дипломатске кругове у Бечу. То је сасвијем природно. Можда баш из тога дубокога изненађења барон Ерентал црпи најбоље аргументе у корист својих намјера. Руска штампа доволно је говорила о жртвама из 1878 г. и о словенским предањима, али те јуначке ноте, као да чудновато одјекују у једном жељезничком питању... Није ли то чудноват обичај, да се питања политичке економије преплићу са звекотом оружја и васкршавањем сентименталне епопеје? Ово доиста није без врло строге ироније, али то је већ свршено: Русија више воли да буде на истом земљишту, на ком стоји и Аустрија. Да би се конфликт ријешило правично, њу ће од сад заимати једино питање економско, чисто од сваке политичке утакмице

и националне амбиције; ми ћемо говорити о цифрама, жељезничким концесијама, вјештачким радовима и о мосту преко Дунава, те је стога немогуће, да се послје толиких лутања не сложимо са Аустријом и не дођемо до неког лијепог ријешења данашњих потешкоћа...

У овом часу кад штампа цијелог свијета говори о руском контра-пројекту, потребно је свакако, да се што тачније и јасније одреди траса те жељезнице, која има да неутрализира важност аустријске жељезнице. Да се то питање исцрпи, није доста говорити само о Дунаву и Јадранском мору. Између ријеке и мора најмање су два начина за трасирање ове гласовите балканске дијагонале, и што је данас управо најглавније то је, да се одреде оне тачке куда ће се жељезница градити. Потешкоћа почиње од Ниша, т. ј. у том, да ли ће се користити већ постојећом линијом која веже Ниш са Скопљем, па да се продужи до Феризовића преко Призрена на Сан Ђовани ди Медиа, или ће се пак спојити Ниш са Баром, као продужење дијагонале која би ишла преко Митровице, Мокре, Подгорице и Вир-Пазара, а за полазну би тачку имала Радужевац, на граници србијско-румунској или још даље у срцу Румуније, у Крајову? Ни један часак не треба двоумити у бирању између та два начина, па да се руском пројекту даде јасна и тачна форма.

Прије свега потребно је да се ограничимо на тачну имитацију тежња барона Ерентала: као што Аустрија пружа руку преко Словена Грчкој, посредством чијих бижељезница које се у Лариси састају са турским пругама, би Атина постала последице Солуна други аустријски пристан на Балкану, исто тако треба да и Русија, ван сваког уплива аустријског, пружи руку њеним млађим сестрама: Србији и Црној Гори. Но линија Ниш, Митровица, Бар пролази кроз словенске земље, док ће огранак Призрен-Сан Ђовани ди Медиа зависити вазда од милости и немилости арнаутских пушака. И то није све. Један поглед на карту довољан је, да се види сагласје које влада између интереса код појединих велесила, што заступају сјеверну пругу. Није ли дошло вријеме, да се отвори излаз на море трговини Краљевине Србије? Угао који би чинила пруга пролазећи кроз Феризовиће од Краљева на Адрију, успорио би трговини Србије излаз на море на једно сто километара даљине. Он би јак оштетио и економски развитак Ново-Пазарског санџака и занемарио шуме и земљиште пуно руда, кроз које би вијугала природна линија Митровица-Бар. Аустрија, која по ријечима барона Ерентала не тражи ништа друго и не тежи за другим већ само и једино за економским благостањем Балканског Полуострва, а особито за бољитком самога санџака, не би се могла противити трасирању линије, која би била намијењена да споји санџак са Адријом.

Док је, дакле, линија Феризовић Сан Ђовани ди Медиа противу интереса Србије, она би Црну Гору просто угушила, јер би ова остала као једино словенско острвце усред огромног економског hinterlanda, који Аустрија припрема за германско ширење на Балкану. Али та јуначка мала земља, која је вазда са висова својих планина служила као предстража одбрани словенских крајева, не заслужује никад да буде заборављена при дипломатским рачунима. Њезино је мјесто унапријед одређено по оном, које је вазда у историји заузимала; а то је почетак словенског утицаја на пружу, која ће везати за Русију једним истим ланцем Црну Гору и Србију.

Књижевност, умјетност, просвјета

Предавање о Црној Гори у Лондону. Мис *Edit Durham*, позната пријатељица српског народа, држала је 25. јануара (7. фебр.) о. г. предавање у Империл Институту у Лондону: „О народним пјесмама у Црној Гори“.

Предавање је саслушано са највећим интересовањем.

Том приликом г-ца Durham (изговара се Дарм) прочитала је и неколико српских народних пјесама, које је превела на енглески. Прочитала је ове народне пјесме: „Женидба Краља Вукашина“, „Освета Батрића Перовића“, „Војвода Милош и Ђевојка“ (из Дробњака), „Плач три тамничара“. Напошљетку показивала је и фотографије: Дурмитора, Бањана и т. д. —

Г-ца Durham, која је и за вријеме Балканске Изложбе у Лондону вршила из почаст дужност главног комесара Црногорског Одјељења у истој изложби, показала је и овом приликом, колико јој је мила Црна Гора, коју је за толико година свога овдашњег бављења због својих студија унакрст пропутовала и свуда опште уважање стекла. Хвала јој!

Енциклопедија славистике. На конгресу руских филолога у Петрограду мјесеца априла 1903 г., било је закључено издавати енциклопедију славистике. Замољена је руска царска академија, да то у живот приведе. Академија се је томе одазвала и понудила професору славистике на бечком универзитету Ватрославу Јагићу редакцију енциклопедије. Јагић се је тога примио и још 1905. год. извјестио академију о успјесима своје кореспонденције са разним угледним сарадницима. Но руски револуционарни покрет одложио је почетак дјела. Тек до мало дана изаћи ће прва свеска енциклопедије. Професор Јагић посветиће своје силе и способности уређивању словенске енциклопедије, тијем више што брзо ступа у пензију.

Нови чланови Српске Академије Наука. — Српска краљевска академија у Биограду изабрала је на свом главном годишњем скупу 4. о. м. за своје чланове: Слободана Јовановића, проф. универзитета и досадашњег дописника за редовног члана академије друштвених наука и Карла Крумбахера, проф. универзитета у Минхену, за дописног члана академије друштвених наука.

† Сватошлук Чех. У недјељу, 10. о. м., преминуо је у Златном Прагу прослављени чешки пјесник и писац Сватошлук Чех. Покојник се родио 21. фебруара 1846. у Остшедку код Бенешова у Чешкој. У Златном Прагу је изучио права, али се онда одао књижевничкој каријери. Много је путовао по јужној Русији, по Криму и по Кавказу и те је путове описао у својим „Путним скицама“ и „Успоменама“. Пропутовао је и Данску и Њемачку. Дуго је за некадашњи старочешки орган „Покрок“ писао подлиске, а послје је радио на „Народним Листима“. Од г. 1879. амо био је сарадник белетристичког листа „Kvety“ (Цвијеће).

Дјела Сватошука Чеха имаду силан утицај на чешки народ. Он је најпопуларнији и најнародскији књижевник чешки. Срцу народноме омилила је простота и прегледност његове форме, што није сметало богатству и духовитости његовога стила. Његови историјски епоси из чешке прошлости омиљени су у најширим круговима исто тако, као и његове сатире и тенденциозне пјесме.

Чехови су главни мотиви у појезији му: национализам — словенство — слобода — хуманост. То су звијезде водиле његове појезије, а како је његов велики идеал препорођај Словенства, то је његова смрт тужан догађај и за све остало Словенство. Из његова су пера потекле многе мајсторски написане приповјетке, хумореске, сатире, романи и пјесме. Још године 1874. изашла је прва збирка његових пјесама. Иза Јарослава Врхлицкога може се рећи, да је био најпознатији чешки писац. Најзнаменитија су његова дјела „Adamity“, пјесма у седам пјевања; „Dagmar“, „Vestinu lipy“ (У сјени липе), „Lešetinsky kovar“, епос „Slavia“, „Žička“, гдје је опјевао највећег јунака из хуситских ратова, и „Vaclav Michalovic“, велика народна епопеја, послје које је проглашен еминентно чешким народним пјесником. Од овога времена узима он предмет за своје пјесме највише из народног живота.

Једно од најпопуларнијих његових дјела, које је ту недавно доживјело тридесето издање, је „Pisni otroka“ (Пјесме роба). Дјело је управо дитирамб слободи и прије њега није нико у чешкој литератури тако одушевљено пјевао слободи. Писано је у оно вријеме, када је чешки народ већ био малаксао у борби за слободу против угњетавања Нијемаца. У тијем се пјесмама највише огледа дух највијернијег сина чешкога народа, одушевљеног борца за слободу, искреног Словенина и увјереног демократе.

Покојни Чех је био велик особењак. Никад се није појављивао у друштву, бјежао је од људи те је живио сасвим за себе. Толико се пута намјеравало, да му се припреме овакје, но он је сваки пут умрио то да спријечи. Приповијетке Сватошука Чеха преводили су у нас Павле Падејски и Срет. А. Поповић.

Чешки народ дубоко оплакује смрт Чехову. Кад се тужна вијест разнесе по свијету, пише један чешки лист, сузама ће се напунити свако чешко око и дубока ће жалост овладати свугдје, гдје се чешки говори, мисли и осјећа. Нема чешкога човјека, који не би знао тога пјесника, чија су дјела доспјела како у пошљедњу колибу, тако и у најзабитнији раднички стан. Спровод му је био о трошку града Прага.

Слава му!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Из Првог Црквеног Пјевачког Друштва. Поводом нашег ранијег позива уписали су се до сад у чланство овог нашег младог и вриједног пјевачког друштва ова господа: Петар Краљевић, Урош Марић, Васо Радозановић, Пипо Чакић, Јанко Милић, Вуко Вулетић, потпоручник Шћепан Шћепановић, Фр. Прошек, Симо Чакић, пок. Томаш Божовић, Никола Кнежевић, Нико Перазич, Марко Гвозденовић, протођакон Ф. Радичевић, Томо Милошевић, Шпиро Огњеновић, Мато Вујић, Мато Маркуш, Јован Андрић, Петар Пејановић, поп Марко Мартиновић, Кићо Ников Мартиновић, Јошо Крстов Мартиновић, Стево Кићунов Мартиновић, Нико Митров Мартиновић, Нико Кривокапић и апотекар Милоња Лалић.

Сувише дали су друштву добровољних чрилога г. Марко Гвозденовић кр. 40. и јеромонах Симеон Поповић кр. 10.

Управа друштва захваљује поменутим члановима и прилагачима и нада се, да ће наше грађанство потпомоћи друштво и даље својим прилозима и омогућити му тако опстанак, — што искрено желимо.

„Цетињско Радничко Друштво“ приликом смрти покојног *Видо Лукина Иваншевића* примило је добровољног прилога круна 100., које приложише преко друштвеног благајника: браство Иваншевић круна 35., г. г. Петар И. Почек кр. 2., ђакон И. Калуђеровић 5., Марко Борозан 2., Петар Пејановић 2., Стево Деља 2 и Вељко Матковић из Херцег-Новога по кр. 2. — у мјесто надгробног вијенца, — а г-ђа Милица удова Иваншевић круна 50.

Друштвена управа, узевши ово у обзир, уписала је покојног *Видо Л. Иваншевића* за свога члана *добротвора*, а свим даваоцима овим најсрдљивије захваљује.

† Душан М. Вујачић. У Подгору преминуо је 16. о. м. у 26. години свога живота учитељ Душан Марков Вујачић. Покојник је послје основне школе свршио нижу гимназију и Богословску-учитељску школу на Цетињу, те је школ. год. 1904/5 постављен за учитеља у Глухом Долу. Иза тога био је учитељ у Подгору и Зупница све до 27. јануара о. г., кад је услед болести напустио дужност. Лака му земља!

Пишу нам из Улциња:

Велику оскудицу, коју је осјећала наша варош без воде, а коју наша сиромашна општина није могла из својих средстава ове године направити и уредити — отклонио је црногорски Муфтија, наредивши да се од вакуфских доходака и прихода доведе вода из градског депозита и сагради чесма на улцињском Пристану. За довођење те воде морао се пробити кроз пећину „Геп“ мали тунелић, који је највише страха задавао да се радња неће привести крају, али захвалил Богу, тунел се и прије но се очекивало пробио и тијем се довршио најтежи дио овога хуманог предузећа. За овај рад, без којег смо тешко могли опстати, дугује наша варош велику благодарност г. Муфтији, који поред материјалних жртава, није жалио ни свога личног труда бдијући дан и ноћ над радом — само да се што боље и прије приведе крају. Радња ће се ове недјеље довршити, и наш Пристан ће — поред своје природне љепоте и удобности — добити сад и здраву и студену воду, што ће од велике користи бити не само за наше мјештанине, већ и за госте који нас сваког љета у великом броју посјеђавају.

Улцињани.

ТЕЛЕГРАМИ

Гера, 18. фебруара. Данас се у евангеличкој цркви вјенчао Књаз Фердинанд од Бугарске са принцем Рајс.

Париз, 18. фебруара. Генерал Дамад имао је јучер озбиљан сукоб са племеном Мадакрас, који су

послије дуже битке били одбијени са великим губитком. Са стране Француза убијено је њих 13, међу њима и два официра, а 40 их је рањено.

Петроград, 19. фебруара. Јучер су погубљени 7 на смрт осуђених терориста, међу њима и тобожњи талијански новинар Калвино.

Петроград, 19. фебруара. Неосновани су гласови о оставци министра председника Столипина.

Петроград, 19. фебруара. Пошто је руска влада била извијештена о аустро-угарском пројекту санџачке железнице, управила је циркуларну депешу својим представницима у иностранству, у којој се каже, како је Русија вазда живо настојала на економском развоју балканских држава, те с тога мисли, да ће и грађење железница допринијети мирном напретку на Балкану. Не имајући никакве личне користи, Русија ће заговарати све балканске железничке пројекте који иду за тим циљем и помоћи ће у Цариграду захтјев Србије од Русије, да ју подржи односно грађења Дунав—Јадранске железнице, а помагаће исто тако и друге пројекте, за које би балканске државе налазиле, да су бољи. Русија се нада, да ће се до потребе сложити с њом у овом питању и друге државе.

Рим, 21. фебруара. Одговарајући на окружницу руске владе Титони је изјавио, да и талијанска влада потпуно усваја идеје у њој истакнуте. Титони је телеграфисао талијанском посланику у Цариград, да на Порти живо потпомогне концесију Дунав—Јадранске железнице, коју тражи Србија.

Цариград, 21. фебруара. Аустро-угарски посланик Палавичини захтијевао је хитно од великог везира одговор портин на колективну ноту посланика односно продужења мандата реформних органа.

Париз, 22. фебруара. Француска влада пристаје потпуно уз назоре руске владе како односно Дунав—Јадранске железнице, тако и односно других железница које би тражила Аустро-Угарска или разне балканске државе.

Биоград, 22. фебруара. Са надлежног мјеста опровргава се вијест берлинских новина, да ће Краљ Петар поћи у току мјесеца марта у Царскоје Село.

Петроград, 22. фебруара. Полузванични лист „Росија“ јавља, да је одговор Царев московском племству нов доказ његове чврсте и непромјенљиве одлуке, да поведе Русију до жељеног преображаја. Ријечи су Цареви у потпуном сагласју са манифестом од 17. октобра 1905. год. и од 3. јуна 1907. године.

Званични огласи

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактурални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансијску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теоријској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада (6000) круна на годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње.

ОГЛАС

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај, дана 9. марта т. г. држаће јавну лицитацију у канцеларији капетанског суда на Пелеву бријегу, за израду *шест до седам километара* колског пута у Вјетрник на продужењу од израђеног пута к Јаблану. Пут ће се продавати већином дјелимично.

Подузимаачи су дужни предати Одјељењу за Грађевине и Саобраћај, кауцију тридест од сто од вриједности погођеног рада и то у готовом новцу или непокретним добрима: осим тога примаће се за кауцију и књижице акција или уложеног новца у новчаним Заводима у Књажевину.

Кауција поднесена у непокретним добрима, треба да је капетанским или општинским судом потврђена и тачно њезина вриједност процијењена, као и то, да није никоме другоме подложена. У противном случају, неће се без ових услова никоме дзволити да лицитира. Пошто се уговор о раду склопи, подузимаач је дужан поднесту кауцију у непокретностима одмах таксирати у надлежном капетанском или општинском суду и предати је Одјељењу за Грађевине и Саобраћај.

Плаћање такса пада на терет подузимаача

Ко би желио лицитирати, може се до дана лицитације упознати са ближим условима у канцеларији Одјељења за Грађевине и Саобраћај, сваког дана за вријеме канцеларијских ура, а на дан лицитације упознаће се са истима на лицу мјеста.

Одјељење задржаће право, да рад никоме не уступи ако би неповољне цијене биле.

Број 327. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 22. фебруара 1908. Цетиње.

1,3

СТЈЕЧАЈ

Ставља се до знања, да је услед смрти пок. Ника Сундечића а ријешењем господина Министра Унутрашњих Дјела од 15 фебруара ов. год. број 994., отворен стјечај на исту апотеку у Подгорици.

Узевши у обзир велики број становништва саме вароши као и околне а у интересу народном, истим ријешењем господина Министра отвара се стјечај и на другу нову апотеку у Подгорици.

Молитељи имају послати своје молбе Санитетском Одјељењу Мин. Унутрашњих Дјела најдаље до 8 марта ове године по старом календару.

Молитељ мора познавати савршено српски језик; мора поднијети пуноважну диплому магистра Фармације добивену на једном од признатијех европских универзитета и у исто вријеме освједочити, да је био приљезан у праксици апотекарској; да је доброг владања и да има потребан новац за отварање уредне апотеке.

Број 225. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 16. фебруара 1908 године. На Цетињу.

1,3

Службени огласи

ОГЛАС. Поводом пресуде Књ. Великог Суда од 2. новембра 1907. број 1511—IV—1907—462. Износи се на јавну продају доле описане непокретности Марка Филипова Иванишевића из Цетиња, која постоји на друм, процијењена кр. 800.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда у 5 сати после подне.

За продају одређују се три рока 16. марта, 16. априла и 16. августа ове год. На првом року неће се непокретности продати испод процијењене вриједности,

а на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијене, а на трећем року непокретности уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, дужникови повјериоци и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Једно рало земље у два комада, које граничи: од истока земљом Пера Милова и Марка Лукина, југа црквином, запада и сјевера Филипа Васова.

К броју 1012—870—1907.

У Бајицама, 7. фебруара 1908.

Капетански Суд

Кап. Богдо Мартиновић

Р. 167, Бр. 89, 1,1

ПРОДАЈЕМ моју кућу на Цетиње у главној улици, у којој Црногорска Банка станује, која рентира 1500 круна годишње.

Ко би је желио купити, нека се обрати подписатом.

Р. 28, Бр. 92, 1,3

Јевто Петковић

НА ЗНАЊЕ ПОШТОВАНОМ ГРАЂАНСТВУ

Имам на продају годињског вина, прве врсте мађарске салате, мортаделе, шпека (сланине) сира холандског, најфинијих грчких маслина, финог тршћанског краута, сардела руских, сардина у кутијама, рака, финих колача за чај и млијеко, чоколаде, краставаца, паприка и т. д.

Све је од најбоље врсте. Цијене су умјерене, а послуга је брза.

Цетиње.

Р. 58, Бр. 86, 1,5

Франо Леша (Дебели)

Пошто се мали број купаца пријавио 17. ов. мј. за куће пок. Неша Кулића, то одлажемо продају за 9. марта т. г. којег дана нек изволе купци доћи на 2 сата после подне у истом локалу браће Станића, гдје ћемо одржати продају.

Подгорица, 20. фебруара 1908. год.

Старатељи: Чубрановић, Станић

Р. 50, Бр. 90, 1,2

ОБЈАВА

С којом јављамо, да ћемо у недјељу 9. марта држати парастос, овдјен у храму св. Георгија, свима умрлим наставницима у току од ратне 1876. год. па до данас.

Подгорица, 21. фебруара 1908. год.

Чланови комисије за израду наставног плана и програма.

Р. 42, Бр. 93, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом тешког удара, који нас изненада задеси приликом смрти нашег никад незаборављеног брата и сестрића

† Бећира Јованова Чворовића

који се 4. ов. м. овдје у Спокену пресели у вјечност, после петнајесто-дневног, али тешког боловања, у најљепшем цвијету своје младости, у 25 год.

Сматрамо за дужност изјавити овим своју скромну благодарност Мићу Томићу — Дробњаку, који је неуморно радио да што величанственији спровод буде.

Вјечита хвала овдашњим салонијерима: Ј. К. Дулетићу, Драгиши Радовићу, Вељку Радовићу, Радоици Вуисићу и Радовану Горановићу, који пођоше колима и испратише покојника до вјечне куће.

Пријатељска хвала Милутину Радовићу, Радолу Радовићу, Михаилу Радовићу, Петку Радовићу, Николи Докнићу, Томици Секуловићу, Драгу Матијашевићу, Ђорђији Поповићу, Мишу Караџићу, Петру Перовићу, Танасији Вуковићу, Милану Круљановићу, Михајлу и Јову Ђоровићима, Анту Пековићу, Мију Мићковићу, Радолу Радовићу, Мату Костићу и свим оним, који у петнајест кароца пођоше и испратише покојника до вјечне куће.

Братска хвала Видаку и Ђорђији Војиновићима, који су неуморно радили и братски посјеђавали покојника за вријеме његова боловања.

Свима и свакоме топла захвалност ко год нам ма којим начином притече у помоћ, да што лакше издржимо бол и тугу за нашим никад незаборављеним покојником, којег је има већ 4 год. несрећна судбина довела овамо да остави своју младост у овом далеком свијету.

Спокен, Вашингтон, Америка, 8. феб. 1908.

Ожалошћени: ујак **Павле Машнић**; и рођак **Милић Чворовић**.

Р. 220, Бр. 81, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Још нијесмо утрли сузе жалоснице за нашим никад непрежаљеним родитељем Митром, а сада нам из нашег круга неумитна смрт, та коса човјечанства отрже нашу драгу попадају

† Анастасију Радичевића,

која се у најљепшем цвијету младости — 24. години свога живота, — после петнајестодневног тешког боловања пресели у вјечност 28. јануара ове год., те болом у души под притиском неизлечиве туге и жалости, не можемо пропустити, а да овим путем не изјавимо најтоплију захвалност Д-ру Кујачићу, који се је брижљиво заузимао, да нашу покојницу од смрти спасе.

Доживотна хвала свештеницима: Драговићу и Поповићу, који на глас смрти наше покојнице похиташе, свештеничке обреде извршише и до вјечне куће испратише.

Вјечита хвала г. г. командирима: Кликовцу, Анђушићу и Вујачићу, капетанима: Вулету и Дракићу, као и учитељима: Дракићу и Кликовцу, официрима: Ђуришићу, Перацићу, Мацаровићу, Крстовићу, Поповићу, Бечићу, Шановићу, Марашу, подпоручику Раичевићу и писару Лекићу.

Особита хвала г. г. капетанима: Шестићу и Ненезићу, као и г. г. Блажу Вујовићу и Нику Џаневићу, који с многобројним увиђавнијем грађанством Подгоричкијем саучествоваше и нама у многом тугу ублажише.

Немамо ријечи ни тијех израза са којима бисмо изразили захвалност и благодарност Зећанима, Подгоричанима и Брањинашима, који тако многобројно на челу својих старјешина похиташе и нашу покојницу ожалише и до вјечне куће испратише, те с тијем нас ублажише и на свагда задужише.

Хвала свима онима, који нам телеграфично, писмено или усмено изјавише своја саучеља, те нас у тугу ублажише.

Зета, Горичани, 30. фебруара 1908 г.

Ожалошћени: супруг: поп **Шпиро**; свекрва: **Стане**; синови: **Лука, Благога, Бранко и Филип**; ђевери: јеромонах **Јоаким, Андрија**; учитељ **Василија** с родбином.

Р. 255, Бр. 84, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти и погребна нашег милостивог и незаборављеног синчића односно унука.

† Петра Влаховића

који се 19. јануара пресели у вјечност. Сматрамо за најсветију дужност изјавити нашу доживотну благодарност Његовом високопреосвјештенству Митрополиту Митрофану, Господину Министру војном Митру Мартиновићу, господи бригадирима: Јову Мартиновићу, сардару бригадиру, Јанку Вукотићу, Велиши Лазовићу, Драгици Меденици, Блажу Бошковићу, народном посланику и великосудји г. Милу Дожићу на њиховим телеграфичним саучељем, који нам у великој тугу ублажише.

Хвала г. командирима Радомиру Вешовићу Лакићу, Радовићу, Стефу Јовићевићу, Драгу Бакићу и Богдану Симовићу, народним посланицима: Саву Бошковићу, Драгу Радовићу, Крсту Шарановићу, Милу Влаховићу, Сави Драговићу, попу Крсту Томовићу, Малину Радовићу, попу Станку Булатовићу, Ристу Бошковићу, који телеграфично учествоваше у нашој жалости и тугу нам ублажише.

Хвала Д-р Стринићу, господи канеганима Раду Меденици, Михаилу Поповићу, Ристу Лекићу, Зарији Вуксановићу, Ђуру Ивовићу, Милоњи Зоњићу, члану обласног суда Зарији Вуковићу, капетану Ивану Чукићу, заступ. надзорника Раду Радовићу, учитељу Алекси Чукићу, официрима: Милошу Војводићу, Милутину Оровићу, потпоручицима: Савићу Мишњићу, Новаку Вуисићу, Милутину Радовићу, Милинку Петру, Михајлу, Секулу Влаховићима, перјаницима: Бећире Булатовићу, Михајлу Павићевићу, Митру Влаховићу, телеграфистима Ику Влаковићу, Стефану Марићу, писару Милији Вуисићу, који телеграфично учествоваше у нашој великој жалости и тугу нам у неколико ублажише.

Хвала свим нашим кумовима пријатељима, познаницима и рођацима без разлике пола, који у оноликим броју дођоше и покојника онако брацки ожалише.

Особита хвала чиновништву и грађанству вароши Колашина са околином, који у великом броју дођоше и покојника до вјечне куће испратише, ожалише и сахранише.

Хвала свакоме на писмена и телеграфична или ма којим путем указана саучеља Колашин, фебруара 1908.

Ожалошћени:

Ћед кап. **Пуниша**, отац кап. **Вук Влаховић**, мајка **Милица**, сестра **Вукосава**, и остала родбина.

Р. 250, Бр. 87, 1,1